

→ Sjukligt samlande SvD.se

Carl Kyrk jobbar med att städa efter personer med samlarsyndrom. Efter ett avslutat jobb möts han och hans medarbetare ofta av en stor tacksamhet från kunderna och deras anhöriga. Foto (alla): Johanna Aggestam

Han röjer upp i misären som döljs bakom prydliga husfasader

Var går gränsen mellan att ha lite stökigt och att vara en patologisk samlare? Carl Kyrk vet. Han driver ett familjeföretag med specialinriktning på socialsanering. De tar uppdragen som andra städfirmor tackar nej till – såväl bland villor som miljonprogram.

Ylva Lagercrantz Spindler
ylva.lagercrantz@svd.se

Tidig måndagsmorgon och förväntansfull skolstart i luften. På gatorna trängs våklädda småbarnsföräldrar med kostymfolk.

Vi befinner oss på en av Stockholms finare adresser, med lyxiga inredningsbutiker i varje hörn. De ståtliga sekelskiftesfasaderna andas framgång. Men innanför en av dem döljer sig misär.

En anonym skåpbil står parkerad en bit längre ner på gatan, på behörigt avstånd från entrén.

–Det är viktigt att det inte märks att vi är här, säger Carl Kyrk.

Sedan 2001 har han arbetat med allmän städning, men bytte inriktning då han insåg bristen på hjälp som erbjöds åt patologiska samlare.

I dag driver han familjeföretaget Banerry AB, med specialisering just på att återställa hem hos denna grupp. Därtill sådant som misärsanering – den typ av städning som krävs efter ett dödsfall eller olycka.

Arbetet sker alltid under sekretess, med diskretion som honnörsord.

–Det finns mycket skam förknippad med hoarding (det amerikanska uttrycket för samlarsyndrom, redds anm).

–När vi gör ett jobb är det därför otroligt viktigt att vi i första hand går in med kundens bästa för ögonen, att det sker diskret i relation till grannarna. Därför har vi exempelvis ingen logga på bilen, berättar han när vi några dagar senare ses i ett av Stockholms tjusiga shoppingcentrum,

själva sinnebilderna för konsumtion och dagens slit- och slängsamhälle.

Jag får veta att personen som bor i lägenheten som städades är välfungerande med jobb och vanligt liv, något som inte är ovanligt bland patologiska samlare. Här lär förekomma allt från posttjänstemän till politiker och direktörer.

–Ofta lyckas de upprätthålla en fasad utåt, men deras bostad är en mardröm. Inte förrän en hantverkare eller kanske en anhörig kommer upptäcks det, berättar Carl Kyrk.

–Hygienien sköter de genom att duscha på arbetsplatsen eller använda andra allmänna utrymmen.

I detta fall är golv, väggar och möbler alla belamrade med pap-

per, tidningar, gamla räkningar, petflaskor, allt som går att samla på. Golvet i vardagsrummet är inte ens skönjbart. I det överbelamrade badrummet är vitvarorna täckta av en brun hinna. Nikotin, får jag veta.

Som en tyst och effektiv marktrupp i ett krig mot det överallt översvämmande skräpet rör sig de fem städarna genom rummen, med starka rengöringsmedel som enda vapen. Soporna forslas ut och lassas snabbt in i skåpbilens baklucka istället för i grovsoprummet, allt för att inte riskera att skämma ut uppdragsgivaren.

I det här fallet har ägaren själv kontaktat Banerry för hjälp. Detta på grund av ett planerat stambyte i bostadsrättsföreningen som förutsätter tillgång till samtliga lägenheter, något som för denna persons del skulle kunna leda till vräkning på grund av vanskötsel av bostaden.

Och hen är inte ensam om situationen. Totalt beräknas runt 2 procent av den svenska befolk-

ningen lida av samlarsyndrom, en sjukdom som tidigare föll under tvångssyndrom, men som 2013 blev en egen diagnos.

Antalet städuppdrag hos patologiska samlare uppskattar Carl Kyrk till mellan tre och fem i månaden. De sker i allt från fina villaområden till lägenheter i miljonprogramsförort. Beteendet finns i alla samhällsklasser, berättar han.

Det första uppdraget Carl Kyrks städfirma erbjöds var ett radhus i sutteräng där ägaren hade blivit hemlös på grund av att han inte längre kunde ta sig in i sitt eget hem.

Carl berättar att det tog städarna arton timmar att jobba sig från entrén till köket.

–Det jobbet var också ganska svårt för att det fanns kanyler överallt på grund av att han var sjuk. Jag tror att vi också slängde runt 5 000 porrfilmer och över 300 använda vuxenblöjor.

Han berättar också historien om mannen som levde omringad av rättfällor. Mannen orkade helt

Salvador Bermudez och Estrella de la Osa Hernandez Kyrk arbetar på saneringsfirman Banerry tillsammans med Carl Kyrk.

▶ SvD.se

Tar jobb andra säger nej till

Se en film där Carl Kyrk berättar om jobbet som städare hemma hos dem med samlarsyndrom. SvD.se/om/sjukligt-samlande

Carl Kyrks saneringsföretag tar ofta med sig sopor till en annan plats – diskretion är ett honnörsord.

→ SvD.se

Sjukligt samlande

Del 2
En serie om dem som inte kan slänga saker. SvD.se/om/sjukligt-samlande

enkelt inte ta sig till sopnedkastet sju meter bort, utan samlade istället på dem i lägenheten, sov bokstavligen bland dem.

Var du medveten om att fenomenet existerade innan du började jobba med denna typ av hem?

– Ja, men jag förstod inte att det är ett så stort problem. Det är en glömd grupp människor och jag insåg att det inte fanns många som hjälpte dem. Dessa hem är helt enkelt för äckliga för vanliga städfirmor att gå in i.

Carl Kyrks företag har en slogan på hemsidan som lyder: "vi hoppar in när många andra hoppar av". Han upplever att patologiska samlare faller mellan stolarna. Kanske för att jobbet kräver så mycket mer än vanlig städning.

Att röja upp hos en patologisk samlare gör man bäst med både silkesvantar och diskhandskar, i en roll där städaren ofta får agera terapeut: att skiljas från sina saker kan vara starkt traumatiskt för en samlare.

En annan av Carl Kyrks städningar innefattade runt 5 000 knappnålar. Varje gång en av dem slängdes av misstag gick ägaren i taket (hen ville behålla dem alla).

– Det blir för svårt för dem själva. Samtidigt, de är ju vuxna och oftast inte omyndigförklarade. Så de har rätt att säga ifrån.

Hot om vräkning är en vanlig orsak till att någon med samlarsyndrom (alternativt en anhörig eller god man) ändå tar initiativ till att kontakta Carl Kyrks städfirma.

– Ofta får de en deadline av fastighetsägaren. Har de inte åtgärdat något innan dess blir de av med bostaden. Då hör de av sig till oss.

Ett annat vanligt scenario är att Carl Kyrk blir uppringd av ett sjukhus som har fått in en person som skadat sig – till följd av bostadens tillstånd.

– Saker faller ner på ägaren på grund av de berg av prylar som samlas. Jag åker dit, talar med dem en stund och berättar hur vi jobbar. Och så kör vi.

Vad är din yrkeserfarenhet när det gäller vad som utlöser samlarbeteendet?

– Som jag upplever det så är det ofta en skilsmässa, ett dödsfall eller en sjukdom som drar igång en depression. Utifrån den förlorar man sedan fotfästet. Från att redan kanske haft lite för mycket saker så går det inte längre att tygla det.

Hur brukar familjebilden och det sociala se ut i de hem du besöker?

– Jag ser mycket ensamhet, men det gör jag också i andra hem vi städar. Men det är såklart ännu mer isolerande att ha ett

Här under finns ett vardagsrum. Autentisk bild från en lägenhet som Banerry har sanerat. Foto: Banerry

Köket är så fullt av sopor att man inte längre kommer fram till spisen. Bild från en lägenhet som Banerry har sanerat. Foto: Banerry

sånt här hem. Då vill man inte bjuda hem någon.

– Jag har också mött par som samlar, där den ena är dominant och den andra ger efter. Då blir det ett medberoendeproblem.

Efter ett avslutat jobb möts Carl Kyrk ofta av en stor tacksamhet från kunderna och deras anhöriga.

– En dotter vars föräldrar hade samlarproblem kontaktade mig. Det rörde sig om ett massivt jobb. Vi talar om containertömningar om cirka 40–50 kubikmeter sopor. Efteråt skrev hon: "Jag tror du har räddat livet på mina föräldrar." Då känner man verkligen att man har gjort en förändring.

När tycker du själv att man har för mycket saker?

– När man inte längre kan sköta sin hygien, när man riskerar att ramla och när det föreligger brandrisk. Men alla kan ha lite för mycket saker. Även jag. ■

Känner du igen dig?

Har du eller någon i din närhet upplevt problem med samlarsyndrom? Hör av dig till idag@svd.se med din berättelse. Du får vara anonym. Valda gensvar kan komma att publiceras.